

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
у співпраці

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
(м. Дрогобич, Україна)
Лондонський університет королеви Марії (м. Лондон, Велика Британія)
Південночеський університет (м. Чеські Будейовиці, Чеська Республіка)
Східно-європейський слов'янський університет (м. Ужгород, Україна)
Університет Яна Длугоша в Ченстохові (м. Ченстохова, Польща)
Київський університет імені Бориса Грінченка (м. Київ, Україна)
Державна Вища Професійна школа імені Станіслава Тарновського
(м. Тарнобжег, Польща)
Вустерський університет (м. Вустер, Велика Британія)
Сучавський університет імені Штефана чел Марє (м. Сучава, Румунія)
Академія прикладних наук в Коніні (м. Конін, Польща)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної конференції
з нагоди 25-річчя кафедри психології розвитку та консультування
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

АКСІОПСИХОЛОГІЧНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

19-20 жовтня 2023 року

м. Тернопіль

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДОЛАЮЧОЇ ПОВЕДІНКИ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ У ВОЄННИЙ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД (<i>Марія КРАПИВА, Олена ЛИТВИНЕНКО</i>)	257
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ ОСОБИСТОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ В УМОВАХ СТРЕСУ (<i>Людмила МАТЯШ-ЗАЯЦ, Микита ЧЕРЕПОВСЬКИЙ</i>)	260
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ СТРЕСОСТІЙКОСТІ У МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ (<i>Іванна АНДРІЙЧУК, Надія ФАРІЙОН</i>)	264
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ САМОРЕГУЛЯЦІЇ У СТАРШОМУ ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ (<i>Анна ЗАПІЛІТНА</i>)	269
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ЯК ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩОЇ ЯКОСТІ (<i>Іван ПЕТРУК</i>)	273
ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ УМОВ ТА ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ (<i>Олег ДЕРГАЧОВ</i>)	276
ПСИХОЛОГІЯ БЕЗПЕКИ ТА ЗАХИЩЕНОСТІ ОСВІТЯН: ПРАКТИКИ СТІЙКОСТІ (<i>Тетяна ЦЮМАН, Зоряна АДАМСЬКА</i>)	280
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ РЕЗИЛІЄНТНОСТІ ПІДЛІТКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ (<i>Галина РАДЧУК, Наомі Еліастра КАРПЕЦЬ</i>)	284
ПСИХОСОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МОЛОДОГО ВІКУ: КРИЗА ТА КОНФЛІКТИ (<i>Марина ВАРАКУТА, Катерина КОЛЬЧИК</i>)	288
СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК КОНСТРУЮВАННЯ ДОСВІДУ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВІЙНИ (<i>Ольга СЛОБОДЯНЮК</i>)	290
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ЦЕНТРАХ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ (<i>Галина ГОНЧАРОВСЬКА, Валерія ХОРИНЯК</i>)	294
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПОГЛЯД ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА (<i>Оксана ЖИЗНОМІРСЬКА</i>)	301
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ У ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕКТИВІ: ПОКАЗНИКИ ТА ОСНОВНІ ЧИННИКИ ВПЛИВУ (<i>Марія ШПАК, Марія СКАЛИЧ</i>)	305
СОЦІАЛЬНО ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ДУХОВНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ (<i>Іван МИКИТЮК</i>)	309

чинниками, високим рівнем тривоги та іншими проблемами, що актуалізувалися та набули ускладнень через військовий конфлікт в Україні. Для цього необхідно починати із довірливих взаєностосунків із батьками, педагогами та іншими значущими оточуючими.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грішин Е. Резилієнтність особистості: сутність феномену, психодіагностика та засоби розвитку. *Вісник ХНПУ імені Г. Сковороди «Психологія»*. 2021. №64. С. 62-81.

2. Дудка Т. Психологічні особливості стресостійкості особистості. *Пізнавальний та перетворювальний потенціал історичної психології як науки: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*(м. Одеса, 2 лютого - 2 березня 2017 р.). Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2017р. С. 76-77.

3. Радчук Г.К. Психологічна підтримка педагогів під час війни. *Воснні конфлікти та техногенні катастрофи: історичні та психологічні наслідки: Збірник тез III Міжнародної наукової конференції, 20-21 квітня 2023 р.* / упоряд. Криськов А.А., Габрусєва Н.В. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2023. С. 30 – 32.

4. Сичинська М. Теоретичні аспекти впливу батьківсько-дитячих взаємин на формування резильєнтності підлітка. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки*. 2022. № 18 (63). С. 64-75.

5. Стівен М. Саутвік, Денніс С. Чарні. Резилієнтність: мистецтво долати найбільші виклики життя. Львів, 2022. 365 с.

Марина ВАРАКУТА

*викладач, ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», м. Дніпро;
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, Класичний
приватний університет, м. Запоріжжя, Україна*

Катерина КОЛЬЧИК

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ВНПЗ «Дніпровський
гуманітарний університет», м. Дніпро, Україна*

ПСИХОСОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МОЛОДОГО ВІКУ: КРИЗА ТА КОНФЛІКТИ

Молодий вік є періодом активного і складного розвитку особистості, в якому формуються як психологічні, так і соціальні аспекти ідентичності. У цій статті ми розглядаємо основні психологічні та соціальні фактори, які впливають на студентський вік та спричиняють розвиток конфліктів та кризових ситуацій у житті молодих осіб.

Студентський вік відзначається надзвичайно важливим переходом у психічному розвитку. Самосвідомість студентів зазнає змін, і вони стають більш самосвідомими щодо свого місця в суспільстві. Цей процес супроводжується внутрішніми суперечностями, оскільки студенти намагаються знайти власний життєвий шлях і визначити свої особисті цілі. Однак цей процес може також стати джерелом конфліктів та кризових ситуацій.

Концепція К. Юнга про архетипічну стадію індивідуації надає унікальний погляд на студентський вік. За його дослідженнями, студентський вік є часом, коли особистість стикається з реальністю, яка не завжди відповідає її внутрішнім уявленням. Це призводить до внутрішніх конфліктів, оскільки молодь намагається знайти гармонію між своїми ідеалами та реальністю [1].

Соціальні аспекти студентського віку також грають важливу роль у формуванні конфліктів. Студентський статус приносить із собою новий соціальний статус та суспільний престиж. Студенти починають відчувати більшу самостійність у своїх виборах та рішеннях, що може призвести до конфліктів зі старшими поколіннями та внутрішніми конфліктами.

Крім того, розширення соціального оточення та зміна виду діяльності також впливають на конфліктність студентів. Вони вступають в нові соціальні групи та починають більше спілкуватися з різними людьми. Це може призвести до конфліктів та непорозумінь.

Студентський вік характеризується появою нових ідей та ідеалів. Студенти намагаються реалізувати свої ідеали у реальному житті. Однак це може стати

джерелом конфліктів, оскільки вони очікують від інших відповідності своїм ідеалам. Ця ситуація може призвести до конфліктів та непорозумінь у стосунках.

Спілкування також впливає на конфлікти в студентському середовищі. Хоча студенти мають потребу в спілкуванні та переживанні нових вражень, їхня комунікація часто стає егоцентричною. Вони активно виявляють свої переживання та потреби, не завжди враховуючи почуття і переживання інших. Це може призвести до взаємних напружень та конфліктів.

Студентський вік є періодом інтенсивного розвитку та формування особистості, але він також супроводжується психологічними та соціальними конфліктами. Розуміння цих конфліктів та їхніх джерел може допомогти створити сприятливіші умови для розвитку молоді. Важливо пам'ятати, що конфлікти є невід'ємною частиною цього періоду, але вони можуть бути конструктивними та сприяти особистісному зростанню та самовизначенню.

ЛІТЕРАТУРА

1. Матяш-Заяц Л.П. Стиль спілкування як чинник міжособистісних конфліктів у ранньому юнацькому віці. *Психологія: Зб. наук. пр. НПУ імені М.П. Драгоманова*. Випуск 15. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2002. С. 178 – 183.

Ольга СЛОБОДЯНЮК

*асистент кафедри психології розвитку та консультування, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна*

СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК КОНСТРУЮВАННЯ ДОСВІДУ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВІЙНИ

Війна в Україні докорінно змінила життя та звичний уклад українців. Значних змін зазнала освіта, яка має постійно трансформуватися аби забезпечити доступ до освітнього процесу всім її учасникам та, при цьому, зосереджуватись на психологічній підтримці всіх її учасників також.

Освіта в умовах воєнного стану потребує чітких, швидких та вчасних рішень, вміння швидко адаптуватись до основних запитів суспільства, об'єднуючи